

406. 3.

MEMORIE VAN TOELICHTING.

Tot dusver waren de handelsbetrekkingen tusschen Nederland en Ethiopië, welk land zich door verschillende omstandigheden nog niet in dezelfde mate als vele andere Staten aan het groote handelsverkeer had kunnen aansluiten, slechts weinig belangrijk. Er zijn echter de laatste jaren teekenen waar te nemen, die er op wijzen, dat het economisch verkeer tusschen Ethiopië en andere landen kan worden verlevendigd. Dit hangt vooral samen met den aanleg van den Fransch-Ethiopischen spoorweg, die, uitgaande van Djibouti, in Fransch Somaliland aan zee gelegen, geleidelijk een gedeelte van het rijk voor het wereldverkeer ontsloot en in 1917 zijn eindpunt, Adis Abeba, in het hart van Ethiopië, bereikte.

In 1913, toen de lengte van den in exploitatie zijnden spoorweg 421 K.M. was tegen 783 K.M. in 1925, bedroegen, volgens statistische publicaties, uit Ethiopië verkregen, in- en uitvoer over Djibouti per spoor respectievelijk 8 197 en 9 240 ton. Van 1919 tot 1925, na den wereldoorlog en na de voltooiing van den spoorweg, namen ze respectievelijk toe van 15 234 tot 25 474 ton en van 14 796 tot 26 571 ton. De opening van het baanvak van de kruising met de rivier de Aouache tot Adis Abeba maakte het mogelijk, de koffie uit het 250 K.M. Z.-W. gelegen Djimma af te voeren en leidde tot een uitbreiding van de aanplantingen door de bevolking in die streken. Een en ander deed den uitvoer van Djimmakoffie van nihil tot rond 5 000 ton in 1925 stijgen.

De in- en uitvoer over den Soedan nam van 1915 tot 1925 in waarde toe respectievelijk van £ 54 495 tot £ 172 409 en van £ 56 936 tot £ 308 074. Daar in deze handelsbeweging de spoorweg geen rol kan spelen, blijkt wel, dat er een vrij sterke tendens is tot uitbreiding van handelsverkeer met het buitenland.

De toeneming van den uitvoer leidde ook hier, evenals in andere nog niet geheel ontsloten gebieden, tot vermeerdering van den invoer, in het bijzonder van katoentjes en andere voortbrengselen der Europeesche industrie.

Belgisch kapitaal, dat veelszins in landen als Ethiopië belegging zoekt en daar in dezen zin niet zelden als pionier optreedt, werd belegd in koffieplantages, die met succes geëxploiteerd worden, en in de katoencultuur.

Ethiopië streeft naar verbeteringen, die de verdere ontsluiting van het land kunnen bevorderen. Er zijn met name plannen uitgewerkt voor de verbetering van de transportmiddelen, waardoor de rijkste gedeelten van Ethiopië zullen worden ontsloten.

Deze verschijnselen wijzen er alle op, dat Ethiopië meer en meer in het wereldverkeer wordt opgenomen en dat men staat aan het begin van het tot ontwikkeling brengen der natuurlijke rijkdommen van dit land.

Bij dezen stand van zaken en gegeven de wenschelijkheid nieuwe gebieden met het oog op onze handelsbelangen niet te verwaarloozen, werd in den aanvang van 1926 besloten, dat de Consul der Nederlanden te Djeddah een dienstreis naar Ethiopië zoude ondernemen ter bestudeering van de mogelijkheid van uitbreiding van de tusschen beide landen bestaande handelsbe-

trekkingen. Het wilde der Regeering voorkomen, dat getracht moest worden, van deze gelegenheid gebruik te maken om, zoo mogelijk, tevens tot sluiting van een handelsverdrag met Ethiopië te geraken.

Onderhandelingen, ter zake gevoerd tusschen bedoelden ambtenaar en de Regeering van Ethiopië, hebben er toe geleid, dat ten slotte overeenstemming werd verkregen over den tekst van het op 30 September 1926 te Adis Abeba gesloten handelsverdrag, waarvoor thans goedkeuring wordt gevraagd.

Het verdrag heeft de strekking, aan de onderdanen en de producten van beide landen over en weer een zelfde behandeling te verzekeren als die, welke aan de onderdanen en de producten van de meestbegunstigde natie wordt toegekend, en wel op het gebied van vestiging, handel en douane. Dit principe is neergelegd in art. 1, terwijl art. 2 vaststelt, dat de bepalingen van het verdrag eveneens van toepassing zullen zijn op Nederlandsch-Indië, Suriname en Curaçao.

Bij de op 2 October 1926 tusschen den meergenoemden Consul der Nederlanden en den Troonopvolger en Regent van Ethiopië gewisselde nota's, respectievelijk gesteld in de Fransche en de Amhari taal, waarvan eveneens goedkeuring wordt gevraagd, kennen beide Partijen elkander meestbegünstiging toe ten aanzien van eventueele diplomatieke en/of consulaire vertegenwoordiging.

Voor Nederland ligt het belang der daarin opgesloten overeenkomst daarin, dat de diplomatieke en consulaire vertegenwoordigers van Westersche landen in Ethiopië, evenals in sommige andere landen van niet-Westersche cultuur, bevoegdheden bezitten van verdere strekking dan aan die vertegenwoordigers in Europeesche landen toekomen.

In verband met de gebleken wenschelijkheid zoo min mogelijk af te wijken van den tekst der reeds door Ethiopië met andere Staten gesloten verdragen bevat dit verdrag geen bepaling nopens oplossing van geschillen. Echter hebben zoowel Nederland als Ethiopië het protocol, betrekking hebbende op de obligatoire jurisdictie, bedoeld in artikel 36 van het Statuut van het Permanente Hof van Internationale Justitie, aanvaard.

Het verdrag is gesloten in de Fransche en de Amhari taal. Een vertaling in het Nederlandsch van den tekst van het verdrag en van de gewisselde nota's wordt hierbij overgelegd.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

BEELAERTS VAN BLOKLAND.

De Minister van Justitie,

J. DONNER.

*De Minister van Binnenlandsche Zaken
en Landbouw,*

J. B. KAN.

De Minister van Financiën,

DE GEER.

*De Minister van Arbeid,
Handel en Nijverheid,*

J. R. SLOTEMAKER DE BRUINE.

De Minister van Koloniën,

KONINGSBERGER.

VERTALING.

BIJLAGE I DER MEMORIE VAN TOELICHTING.

VERDRAG.

Hare Majesteit ZAUDITOU, Koningin der Koningen van Ethiopië en Hare Majesteit WILHELMINA, Koningin der Nederlanden;

Bezielde met den wensch de handelsbetrekkingen tusschen de beide landen te begunstigen en te ontwikkelen, hebben besloten te dien einde een handelsverdrag te sluiten.

Zijne Keizerlijke en Koninklijke Hoogheid TAFARI MAKONEN, Troonopvolger en Regent van het Keizerrijk Ethiopië, in naam van Hare Majesteit ZAUDITOU en in zijn eigen naam, eenerzijds, en de Heer CH. O. VAN DER PLAS, Consul der Nederlanden te Djeddah, in naam van hare Majesteit WILHELMINA, anderzijds, zijn omtrent het volgende tot overeenstemming gekomen:

Artikel I.

De onderdanen en de voortbrengselen van elk der beide landen zullen over en weer in het andere land dezelfde behandeling en dezelfde voordeelen genieten ter zake van vestiging, handel en douane, als die welke thans zijn toegekend of die in de toekomst mochten worden toegekend aan de onderdanen en de voortbrengselen van de meestbegunstigde natie.

Artikel II.

De bepalingen van dit verdrag zijn eveneens van toepassing op Nederlandsch-Indië, op Suriname en op Curaçao.

Artikel III.

Dit verdrag zal van kracht blijven gedurende vijf jaren, welke zullen beginnen te loopen één maand na den dag, waarop zijn bekrachtiging door de Regeering van Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden aan de Keizerlijke Ethiopische Regeering zal zijn medegedeeld.

Indien geen van beide Hooge Partijen aan de andere' twaalf maanden vóór het verstrijken van die vijf jaren formeel haar voornemen te kennen geeft de werking van dit verdrag te doen ophouden of het te wijzigen, zal het nog één jaar van kracht blijven en zoo vervolgens totdat één jaar zal zijn verstreken na zijne opzegging in den boven aangegeven vorm.

Ter oorkonde waarvan dit verdrag in twee overeenstemmende exemplaren in de Fransche en de Amhari-taal is opgesteld en geteekend, eenerzijds door Zijne Keizerlijke en Koninklijke Hoogheid TAFARI MAKONEN, Troonopvolger en Regent van het Keizerrijk Ethiopië in naam van Hare Majesteit ZAUDITOU, Koningin der Koningen van Ethiopië en in zijn eigen naam en anderzijds door den Heer CH. O. VAN DER PLAS, Consul der Nederlanden te Djeddah, in naam van Hare Majesteit WILHELMINA, Koningin der Nederlanden; één exemplaar bestemd om te blijven in handen van de Keizerlijke Ethiopische Regeering en het andere in handen van de Regeering van Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden.

Gedaan te Adis Abeba 20 Maskaram 1919 Jaar Onzes Heeren (30 September 1926).

VAN DER PLAS.

Zegel en handteekening van den Regent RAS TAFARI MAKONEN.

VERTALING.

BIJLAGE II DER MEMORIE VAN TOELICHTING.

NOTA.

De Heer CH. O. VAN DER PLAS, Consul en Gevolmachtigde van de Nederlandsche Regeering, aan Zijne Keizerlijke en Koninklijke Hoogheid, TAFARI MAKONEN, Troonopvolger en Regent van het Keizerrijk Ethiopië.

Hoogheid,

Onder aanbieding van mijne dankbetuiging aan Uwe Hoogheid voor het welwillende onthaal, dat Zij wel heeft willen bereiden aan den eersten vertegenwoordiger van de Regeering van Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden, die het Keizerrijk Ethiopië heeft bezocht, en Uwe Hoogheid uiting gevende van mijne diepe erkentelijkheid, dat Zij wel persoonlijk het eerste verdrag tusschen beide Mogendheden heeft willen teekenen, stel ik er prijs op, in naam van mijne Regeering te verklaren, dat deze gaarne zoude zien, dat de Regeering van Hare Majesteit de Koningin der Koningen van Ethiopië, bij voorkomende gelegenheid, bij Haar een diplomatieke en consulaire vertegenwoordiging zoude instellen, aan welke vertegenwoordiging Zij dezelfde bevoegdheden zoude toekennen als aan de diplomatieke en consulaire vertegenwoordigingen van andere Mogendheden.

Ik verzoek Uwe Hoogheid de hulde van mijn diepen eerbied te willen aanvaarden.

VAN DER PLAS.

Adis Abeba, 2 October 1926.

VERTALING.

BIJLAGE III DER MEMORIE VAN TOELICHTING.

NOTA.

TAFARI MAKONEN, Troonopvolger en Regent van het Keizerrijk Ethiopië, aan den Heer CH. O. VAN DER PLAS, Consul en Gevolmachtigde van de Nederlandsche Regeering.

Vrede zij met U.

Ik heb met genoegen Uw brief van 20 October 1926 gelezen en verzoek U ter kennis van Uwe Regeering te brengen, dat de Ethiopische Regeering, wanneer de Nederlandsche Regeering hiertoe wil overgaan, van haar kant met genoegen zal ontvangen een vertegenwoordiger van die Regeering aan wien dezelfde bevoegdheden zullen worden toegekend als aan de vertegenwoordigers van andere Mogendheden.

Ik verzoek U tevens aan Hare Majesteit Koningin WILHELMINA Onze groote voldoening te willen overbrengen, dat wij met Hare Regeering vriendschappelijke betrekkingen hebben aangeknoopt en Haar te zeggen dat Wij God bidden voor Haar geluk en de welvaart van Haar volk.

22 Maskaram 1919 Jaar Onzes Heeren (2 October 1926).

Zegel van Zijne Keizerlijke en Koninklijke Hoogheid TAFARI MAKONEN, Troonopvolger en Regent van het Keizerrijk Ethiopië.

Zegel van het Ministerie van Buitenlandsche Zaken.